

BOHUSLÄN

Munkedals- bygd

Nr 2

1974

Årg. 5

MUNKEDALS HEMBYGDS- OCH FORNMINNESFÖRENING

Wiknerspelen, Kaserna 1974

*Backen där barnet sprungit och lekt,
hembygdens ängar och bagar,
det är en älskad kind som du smekt
och minnes i alla dagar.*

Dessa vackra ord av diktaren Pär Lagerkvist, torde även kunna användas som motiv till den bygd kring Kaserna, där filosofen och läraren Pontus Wikner tillbringade sin barndomstid. Under den del av förra århundradet, när Wikner som pojke bodde på denna underbara plats, som Kaserna utgör, har han säkerligen mer än en gång värdesatt sin hembygd. Detta har också Wikner betygat i flera av sina böcker och skrifter och han känner sin fasta förankring i denna natursköna trakt som Kaserna utgör. Hembygden har man där man har sina rötter, har det sagts. Den barnomsbygd, där Wikner uppväxte, kommer för alltid att framstå som en minnenas bygd, en bygd av kultur, där faktiskt Wikners ande fortfarande vilar över omgivningen.

För fjärde året i följd kommer Munkedals hembygds- och fornminnesförening att anordna en utställning av gamla yrken och hantverk, i stil med föregående år på Kaserna. Vi kommer att som vanligt lämna plats för underhållning av lokala förmågor, framföra ett teaterspel, anlita folkdanslag och riduppvisning och som avslutning ge en sång- och musikgudstjänst i Munkedals kapell. Hembygdsföreningen har förlagt årets spel på Kaserna till den 14 juli. Tidpunkten torde vara lämplig ur den synvinkel, att juli utgör semestertid för de flesta. Vik denna söndag för ett besök på Kaserna! Väl mött i fager bohuslänsk naturomgivning på Kaserna och invid sjön Vassbotten!

Program 14 juli

- 12.00 Portarna öppnas.
- 13.00 Parad och hälsningsanförande.
- 13.30 Orust folkdanslag medverkar.
- 14.00 Alla yrken igångsättes.
Skogshällans ridklubb ger uppvisning.
- 15.00 Aktörer från Värmland uppför ett bygde- och folklustspel i tre akter, kallat "Värmlandsflickan".
- 16.30 Underhållning av "Trio med Gunberg".
- 19.30 Sång- och musikgudstjänst i Munkedals kapell.

Rätt till ändringar i programmet förbehålles.

Bussförbindelse kring samhället Munkedal varje hel timma från Kaserna med början kl. 11.05 från Pumpbron och i följ. riktning: Stenbron—Torget—Foss kyrka—Konsumgården—Kviström—Stale—Pumpbron—Kaserna.

Bussen går ej kl. 15 från Kaserna. Kl. 19 går bussen endast till Munkedals kapell. Resan kostar 1 kr. enkel tur, barn 50 öre.

Undvik parkeringsbekymmer, anlita bussen!

Carl Pontus Wikner

I en beskrivning från Bohuslän har sign. Marie Louise Gagner i en artikel lämnat några minnesbilder av filosofen Pontus Wikners liv. I ett avsnitt lämnar förf. nedanstående rader, härrörande från den trakt vari Wikner uppväxte:

Kaserna ligger vid Munkedal i Bohuslän, ej långt från dalslänska gränsen. Naturen där är vacker och på många ställen vild. Höga, skogklädda åsar omväxla med dalsänkor och här och där glittrar sjön fram. Kaserna ligger på en kulle, som skjuter ut i den lilla sjön Vassbotten, med trädgård och ängar omkring. Alldeles invid stugan

finns än idag en hög, präktig ask som var en tillflyktsort för barnen. I trädet klättrade de upp och gömde sig, när de ville vara i fred.

Stugan hade fadern själv fått bygga upp och till den hade han måst använda timmer, som ej hunnit torka ordentligt. Det uppstod fukt i byggnaden och eftersom den ej blev tillräckligt ombonad, både regnade det och snöade in mellan stockarna. Skadligt var det för dem alla därinne men värst för den minste i vaggan. Säkert grundlades redan nu hos Wikner den sjukdom, som sedermera bröt honom.

Kaserna

Återupplivandet av gamla hantverk och yrken från en gången tid, sysselsättningar som fanns under ett förgånget sekel, inrymde oftast något som nutidsmänniskan saknar: arbetsglädje och gemenskap. Att på Kaserna under en sommarfestlighet beskåda alla dessa hantverkares färdighet är ett enastående inslag som tilldrar sig allas intresse. Bland manliga yrken hör kransågning, slagtröskning, malning på handkvarn, repslagning, träslöjd, bandvävning och på kvinnosidan ser vi hur dessa bråtar lin och spinner, väver och knypplar, bakar olika sorters bröd m. m.

Kaserna är utan tvivel ett utflyktsmål där alla trivs. Idyllen kring denna omgivning är betagande och många har uttryckt en samstämmighet när det gäller att beskriva traktens skönhet. Knappast någon plats i närheten av denna storslagna bygd kan tävla om just Kaserna när det talas om att trivas i en miljö, som är så betagande som Wikners barndomsbygd. Den store filosofen och skalden Wikners barndomstrakt omges på tvenne sidor av sjön Vassbotten och för den som önskar utsträcka sin vandring till Kikerud kan njuta av Wikners födelsebygd där Kikerudssjön utgör en leende inramning kring en gammal gård.

Vi får tro, att Wikner haft en lycklig barndom på gården Kaserna i Foss socken. Han betygar även på flera ställen i den omfattande flora av litteratur han utgivit, att han haft sin bästa tid på Kaserna tillsammans med sina föräldrar och syskon. Han understryker samtidigt att hans första

barndomshem hade sina nackdelar. Här ådrog han sig i den bristfälliga bostaden, en sjukdom som blev allt mera besvärande genom åren och som ändade ett liv som ej blev så långt över de femtio. Wikner var älskad vart han kom, i olika delar av vårt land och även utanför dess gränser. När han vid vuxen ålder kom till sin hemtrakt på Kaserna, välkomnades han av bygdens folk vilka lärt känna Wikner sedan hans tidiga barndom och ungdomstid.

Det är en glädje för ortens hembygdsförening att få verka på denna underbara omgivning som Kaserna utgör. Alla våra sysselsättningar och bestyr, alla våra arbeten och intressen kretsar alltid kring miljön där Pontus Wikner bott och verkat under medietid av ett svunnet sekel. Det är här hembygdsföreningen bygger sin gammalgård, tillägnad minnet av bygdens store son och som för all framtid kommer att bli bestående. Alla vi, som ägnar vår tid och intresse till att här skapa ett minne kring läraren och skalden Pontus Wikner, blir alltid påmind om den anda kring filosofens livsgärning som vi varje gång blir medvetna om, när vi beträder detta historiska markområde kring Kaserna.

Därför lever vi upp varje år kring denna minnenas bygd, när vi anordnar vår festlighet kring gamla yrken, kring ett Wikner-spel och kring en omgivning där alla känner trivsel. Just därför är det angeläget för alla och envar att besöka Kaserna en sådan dag!

Årsprogram och sammankomster 1974-75

1974		27 okt.	Hembygdens dag. Högmässa i Foss kyrka kl. 14 med predikan av kyrkoh. N. E. Granström. Efter gudstjänstens slut kyrkkaffe i Församlingshemmet.
14 juli	Kaserna med utställning av gamla yrken (se text).		
19—21/7	Resa till Gudbrandsdalen.		
26—28/7	Resa till Gudbrandsdalen. Semesterresan utförligt beskriven i ett tidigare nr av M-bygd.	2 nov.	Årsavslutning och firande av föreningens 10-åriga verksamhet på Åtorps Herrgårdspensionat. Till denna sammankomst måste anmälningar ske per tel. 104 77 och 110 05 senast 26 okt.
1 sept.	Vart går färden? En helt hemlig resa med buss till okänd ort. Anmälningar per tel. 104 77.	1975	
8 sept.	Skogs promenad med start vid Kaserna. Banläggare: Vivan Nicklasson.	8 mars	Årsmöte.
15 sept.	Höstträff vid Kaserna.	23 mars	Bussresa till Alingsås museum. Anmäl. tel. 104 77.

Sammankomst på Kaserna

Hembygdsföreningen hade på Kristi Himmelfärdsdag en sammankomst på Kaserna, arrangerad av Odd Fellow-logen i Uddevalla och där dr Dagmar Lange var gäst och höll ett anförande över Pontus Wikners livsgärning. Dr Lange, eller Maria Lang som kanske är mest känd i författarsammanhang, hade 1946 skrivit en doktorsavhandling över filosofen Pontus Wikner. Det var nu på en genomresa som dr Lange passade på att besöka Kaserna och Wikners

barndomsbygd, vilken trakt hon fann synnerligen naturskön.

Dr Lange och Odd Fellow-medlemmarna hade först besökt Kikerud, Wikners födelsehem, varefter turen närmast kom till Kaserna. Efter sitt intressanta anförande från scenen på Kaserna, fortsattes färden till Uddevalla. Vädret var det allra bästa, en slösande sol över bohuslänsk bygd, en upplevelse som samtliga gillade. Publiken uppgick till c:a 140 personer.

**Sök medlemskap i ortens
hembygdsförening!!**